

Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως
Απολογισμός και Προγραμματισμός Κυβερνητικού Έργου

Δημοσιογραφική Διάσκεψη

Πέμπτη 4 Απριλίου 2024

Αγαπητοί εκπρόσωποι των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης,

Κυρίες και κύριοι,

Σας καλωσορίζω με τη σειρά μου στη σημερινή δημοσιογραφική διάσκεψη και σας ευχαριστώ για την εδώ παρουσία σας.

Η συμπλήρωση ενός χρόνου διακυβέρνησης Νίκου Χριστοδουλίδη, μας δίνει την ευκαιρία στα πλαίσια της συνεχούς λογοδοσίας προς τους πολίτες και για σκοπούς διαφάνειας, να κάνουμε ένα πρώτο απολογισμό και ταυτόχρονα να παρουσιάσουμε τον προγραμματισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως για το 2024.

Προτού ξεκινήσω θα ήθελα να αναφερθώ και να ευχαριστήσω την προκάτοχο μου, κα. Κουκκίδη-Προκοπίου, η οποία ως πολιτική προϊστάμενη του Υπουργείου το 2023, ηγήθηκε της προσπάθειας για υλοποίηση των θέσεων και πολιτικών της κυβέρνησης Χριστοδουλίδη στα θέματα της δικαιοσύνης και της δημόσιας τάξης.

Η παρουσίαση του παραχθέντος έργου για τον πρώτο χρόνο διακυβέρνησης και των σχεδιασμών το δεύτερο, πραγματοποιείται στην παρουσία του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου και των προϊστάμενων των Τμημάτων, του Αρχηγού της Αστυνομίας, του Αρχιπύραρχου, του Αναπληρωτή Διευθυντή του Τμήματος Φυλακών και του Έφορου του Κρατικού Αρχείου, καθώς και υπηρεσιακών στελεχών της Διοίκησης του Υπουργείου.

Όπως έχω κατ' επανάληψη αναφέρει, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως είναι ένα σύνθετο Υπουργείο, με αρμοδιότητες στους κρίσιμους και ευαίσθητους τομείς της δικαιοσύνης, της ασφάλειας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Όλες οι παρεμβάσεις οι οποίες έχουν υλοποιηθεί το 2023 και αυτές που προγραμματίζονται για το 2024, υπηρετούν τους εξής **συνεχείς και βασικούς** στόχους, οι οποίοι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του προγράμματος διακυβέρνησης του Προέδρου Χριστοδουλίδη:

- Μεταρρυθμίσεις στον τομέα της δικαιοσύνης για την εδραίωση ενός αποτελεσματικότερου συστήματος δικαιοσύνης που θα διασφαλίζει την ταχύτητα και την ποιότητα στην απονομή της.
- Την εμπέδωση του αισθήματος ασφάλειας των πολιτών και τη διαχείριση κρίσεων που άπτονται της ασφάλειας του Κράτους και
- Το σεβασμό των θεμελιωδών ελευθεριών και δικαιωμάτων όλων των πολιτών.

ΠΥΛΩΝΑΣ 1: ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Η μεταρρύθμιση της δικαιοσύνης εξακολουθεί να αποτελεί κύρια προτεραιότητα για την Κυβέρνηση και το Υπουργείο. Στόχος μας παραμένει η προώθηση και ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης των δικαστηρίων, τόσο με την υλοποίηση των έργων που έχουν ήδη ξεκινήσει εντός του 2023, όσο και με την ετοιμασία και κατάθεση στη Βουλή των Αντιπροσώπων, νομοσχεδίων, με έμφαση στην ενίσχυση της πρωτοβάθμιας δικαιοδοσίας.

Συγκεκριμένα εντός του 2023:

- Ξεκίνησαν τη λειτουργία τους, το νέο Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο, το νέο Ανώτατο Δικαστήριο και το Εφετείο.
- Τέθηκαν σε εφαρμογή οι νέοι Κανονισμοί Πολιτικής Δικονομίας.
- Συνεχίστηκε το έργο της εκκαθάρισης των καθυστερημένων υποθέσεων και σύμφωνα με ενημέρωση από τα δικαστήρια έχουν αρχίσει, έστω σε κάποιο βαθμό να φαίνονται κάποια θετικά αποτελέσματα. Είμαι αισιόδοξος ότι σε συνδυασμό με όλες τις παρεμβάσεις που γίνονται για τη μεταρρύθμιση της δικαιοσύνης, θα φανούν εν καιρώ τα επιθυμητά αποτελέσματα ειδικά σε ότι αφορά στο χρόνο εκδίκασης των υποθέσεων.

- Με στόχο την ενίσχυση των εναλλακτικών τρόπων επίλυσης διαφορών και σύμφωνα με το πρόγραμμα διακυβέρνησης του Προέδρου Χριστοδουλίδη, προωθείται η διαμεσολάβηση σε αστικές διαφορές. Κύρια καινοτομία που εισάγεται με το τροποποιητικό νομοσχέδιο που ετοίμασε το ΥΔΔΤ είναι η υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης, στην περίπτωση που η αξία της διαφοράς ανέρχεται μέχρι τις δέκα χιλιάδες ευρώ (€10.000). Μάλιστα, προνοούνται κυρώσεις για το μέρος που δεν προσέρχεται στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης, αφού χάνει το δικαίωμα του να διεκδικήσει δικηγορικά έξοδα και τόκους σε σχέση με τη δικαστική διαδικασία. Παράλληλα, από τον Ιούνιο του 2023 το ΥΔΔΤ λειτουργεί το ειδικό Μητρώο Οικογενειακών Διαμεσολαβητών, ως το κατά νόμον αρμόδιο υπουργείο για την εφαρμογή του Νόμου για τη Διαμεσολάβηση σε οικογενειακές διαφορές.
- Ταυτόχρονα ετοιμάστηκε αναθεωρημένο νομοσχέδιο, που σκοπό έχει την ενίσχυση της διαδικασίας εκτέλεσης των δικαστικών αποφάσεων στις αστικές διαδικασίες, ένα πρόβλημα που ταλανίζει εδώ και χρόνια όσους καταφέρνουν μετά από μακρά δικαστική διαδικασία να πετύχουν την έκδοση δικαστικής απόφασης, αλλά στο τέλος δεν μπορούν να λάβουν από τον οφειλέτη αυτά που τους χρωστά.
- Για την ταχύτερη εκδίκαση των υποθέσεων στην ποινική δικαιοδοσία, ετοιμάστηκαν νομοσχέδια που προωθούν μεταρρυθμίσεις στη δομή των Κακουργιοδικείων. Σύμφωνα με αυτά, δημιουργείται το Μονομελές Κακουργιοδικείο, γεγονός που αναμένεται να προσδώσει μεγαλύτερη ευελιξία στο σύστημα και παράλληλα να οδηγήσει στην αποδέσμευση Επαρχιακών Δικαστών, οι οποίοι αναμένεται ν' αξιοποιηθούν κυρίως στην πολιτική δικαιοδοσία, που αντιμετωπίζει και το μεγαλύτερο πρόβλημα.

Όλα τα προαναφερθέντα νομοσχέδια, βρίσκονται στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο και αναμένεται να κατατεθούν για ψήφιση στη Βουλή των Αντιπροσώπων εντός του 2024.

Στο πλαίσιο της καταπολέμησης της διαφθοράς και για προώθηση της ακεραιότητας, συστάθηκε ομάδα στην Αστυνομία Κύπρου για υποβολή εισηγήσεων σχετικά με τις

συστάσεις της Επιτροπής GRECO που αφορούν αποκλειστικά τα Σώματα Ασφαλείας Εφαρμογής του Νόμου.

Το Υπουργείο και η Αστυνομία Κύπρου προχώρησαν στον καταρτισμό μελέτης η οποία αξιολόγησε τις δυνατότητες των αρχών επιβολής του νόμου για τη διερεύνηση και δίωξη του οικονομικού εγκλήματος στα πλαίσια οικονομικών κυρώσεων που επιβλήθηκαν σε νομικά και φυσικά πρόσωπα κατά το 2023.

Διασφαλίσαμε επίσης, σύμφωνα με το Πρόγραμμα Διακυβέρνησης, την πλήρη εφαρμογή της νομοθεσίας για τους πληροφοριοδότες (whistleblowers) και ενισχύσαμε τις πρόνοιες που αφορούν στην προστασία τους, με στόχο να ενθαρρυνθεί η αποκάλυψη των πληροφοριών.

Τον Απρίλιο του 2023 τέθηκαν σε ισχύ οι σχετικοί Κανονισμοί του περί της Διαφάνειας στις Διαδικασίες Λήψης Δημοσίων Αποφάσεων και Συναφών Θεμάτων (Lobbying) Νόμου και έτσι κατέστη δυνατή η πρακτική εφαρμογή του από την Ανεξάρτητη Αρχή κατά της Διαφθοράς.

Στον τομέα της διεθνούς νομικής συνεργασίας, ενισχύσαμε τις σχέσεις μας με τρίτες χώρες όπως για παράδειγμα το Καζακστάν, με στόχο τη διευκόλυνση ποινικών διαδικασιών, έκδοσης φυγόδικων και μεταφοράς καταδίκων.

Για το 2024 ο σχεδιασμός μας για τα θέματα Δικαιοσύνης περιλαμβάνει:

1. Τον εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου.

Συγκεκριμένα, την ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης του οικογενειακού δικαίου με τα 4 εναπομείναντα νομοσχέδια, που αποδίδουν έμφαση στην προστασία, την ευημερία και το συμφέρον του τέκνου. Προχωρούμε επίσης, με τον εκσυγχρονισμό του θεσμού της διαιτησίας, ένα πάγιο αίτημα όλων των εμπλεκομένων στη διαιτησία και θα εργαστούμε για την αναθεώρηση του περί Συγκεντρώσεων και Παρελάσεων Νόμου, με τη θέσπιση ενός σύγχρονου νομοθετήματος, που να ρυθμίζει το δικαίωμα του συνέρχεσθε και να είναι απόλυτα συμβατό με το Άρθρο 21 του Συντάγματος και τη σχετική επί του θέματος νομολογία του ΕΔΑΔ. Πολύ σύντομα το σχετικό νομοσχέδιο θα τεθεί σε δημόσια διαβούλευση.

2. Την προώθηση θεσμικών μεταρρυθμίσεων.

Πρωθούμε νομοσχέδιο, που στόχο έχει την ενίσχυση της συμμόρφωσης της Διοίκησης στις αποφάσεις των Διοικητικών Δικαστηρίων, ένα ζήτημα, το οποίο αποτελεί πάγιο αίτημα όλων των πολιτικών δυνάμεων και συζητήθηκε πολλές φορές στην αρμόδια επιτροπή της Βουλής των Αντιπροσώπων. Με το εν λόγω νομοσχέδιο, προτείνονται μεταρρυθμιστικές λύσεις που αφορούν σε δύο σημαντικά εργαλεία, τα οποία θα έχουν στη διάθεση τους τα Διοικητικά Δικαστήρια, με στόχο τη μείωση, αν όχι την εξάλειψη, των περιπτώσεων μη συμμόρφωσης. Η επαναξιολόγηση θεσμού της Νομικής Υπηρεσίας περιλαμβάνεται στις πολιτικές του προγράμματος διακυβέρνησης του Προέδρου της Δημοκρατίας που αφορούν την ανασύνταξη του κράτους και την προώθηση των θεσμικών μεταρρυθμίσεων. Αξίζει να σημειωθεί ότι το όλο ζήτημα άπτεται σημαντικής συνταγματικής πρόνοιας και εμπίπτει στις μεταρρυθμίσεις που απαιτούν εμπειριστατωμένη μελέτη και συζήτηση, μεταξύ άλλων, με αρμόδιους για συνταγματικά θέματα. Το Υπουργείο ΔΔΤ βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο της μελέτης του και πολύ σύντομα θα ξεκινήσει συζητήσεις με αρμόδιους φορείς. Η επαναξιολόγηση αφορά επίσης, το θεσμό της Ελεγκτικής Υπηρεσίας.

3. Όπως έχει ήδη ανακοινωθεί την προηγούμενη εβδομάδα, θεσπίζεται απευθείας κυπρο-αμερικανική συνεργασία για την ενδυνάμωση των δυνατοτήτων της Δημοκρατίας για εντοπισμό και δίωξη του οικονομικού εγκλήματος με τη συμβολή του Ομοσπονδιακού Γραφείου Ερευνών (FBI). Η επισημοποίηση της συνεργασίας μεταξύ των νομικών συστημάτων των δύο χωρών, περιλαμβανομένων των αρμόδιων αρχών επιβολής του νόμου είναι απόδειξη της αποφασιστικότητας της κυβέρνησης Χριστοδουλίδη να ενισχύσει εκεί και όπου απαιτείται τις δυνατότητες των αρμόδιων αρχών για να είμαστε σε θέση να εντοπίσουμε, να διερευνήσουμε και να διώξουμε υποθέσεις που ενέχουν χρηματοοικονομικά αδικήματα.

4. Εντός του πρώτου εξαμήνου του 2024, προχωρούμε στην προκήρυξη σχεδίου παροχής κινήτρων συνολικού ύψους 2εκ. ευρώ για εφαρμογή του προτύπου ISO 37001 (κατά της δωροδοκίας) στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

ΠΥΛΩΝΑΣ 2: ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΚΡΑΤΟΥΣ

Ο δεύτερος και σημαντικότερος πυλώνας της δράσης μας είναι αυτός της ασφάλειας. Για εμάς η ασφάλεια είναι μια πολύ ευρεία έννοια η οποία εκτείνεται από το αίσθημα της προστασίας που νιώθουν οι πολίτες στην καθημερινότητά τους, στο βαθμό της επιβολής της έννομη τάξης, στη δυνατότητα διαχείρισης κρίσεων ή καταστροφών όπως για παράδειγμα οι πυρκαγιές, στην ασφαλή κράτηση των καταδικασθέντων στις φυλακές και μέχρι την προστασία και διαφύλαξη των αρχείων του Κράτους.

Θέλω να είμαι ξεκάθαρος. Η ενίσχυση του αισθήματος ασφάλειας των πολιτών, είναι για την Κυβέρνηση Χριστοδουλίδη και εμένα προσωπικά, αδιαπραγμάτευτος στόχος και προτεραιότητα. Υπάρχουν προκλήσεις, όμως εργαζόμαστε μεθοδικά και με σοβαρότητα για τη λήψη εκείνων των στοχευμένων μέτρων που θα αποκαταστήσουν το κλονισμένο αίσθημα ασφάλειας των πολιτών.

Το 2023 σε σχέση με τα θέματα ασφάλειας υλοποιήθηκαν τα ακόλουθα:

Σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε το Νέο Πλάνο Αστυνόμευσης που περιλαμβάνει:

- Ενίσχυση κατά 300 άτομα των μελών της Αστυνομίας που εργάζονται στην πρώτη γραμμή, δηλαδή σε αμιγώς αστυνομικά καθήκοντα.
- Αυτονομήθηκε και ενισχύθηκε από άποψη στελέχωσης η Υποδιεύθυνση Διαχείρισης και Ανάλυσης Πληροφοριών της Αστυνομίας, ούτως ώστε να ασχολείται με ένα πιο ευρύ φάσμα πληροφοριών που να καλύπτει το σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα.
- Συστάθηκαν τρεις μόνιμες αντιοχλαγωγικές ομάδες της MMAΔ.
- Εφαρμόστηκε επιτυχώς το Schengen Information System (SIS) μέσω του οποίου αξιοποιούνται πληροφορίες που οδηγούν σε εντοπισμό και σύλληψη καταζητούμενων προσώπων.
- Συστάθηκε το πρώτο τοπικό Συμβούλιο Πρόληψης της Παραβατικότητας στη Λεμεσό, μια συμμετοχική πρωτοβουλία αντιεγκληματικής και προληπτικής πολιτικής σε τοπικές κοινωνίες.
- Επικαιροποιήθηκε το Ειδικό Σχέδιο Δράσης για την τρομοκρατία.

- Επανασυστάθηκε ο Ουλαμός Πάταξης της Λαθροθηρίας.

Για την πάταξη της βίας στους αθλητικούς χώρους, για πρώτη φορά, υπογράφηκε μνημόνιο συναντίληψης μεταξύ δώδεκα εμπλεκόμενων φορέων μέσω του οποίου υιοθετήθηκε το Εθνικό Οριζόντιο Σχέδιο Δράσης ως μια ολοκληρωμένη και οριζόντια προσέγγιση για την πρόληψη και την πάταξη της βίας στους αθλητικούς χώρους.

Κατά τον πρώτο χρόνο διακυβέρνησης του Προέδρου Χριστοδουλίδη τέθηκε ως ύψιστης σημασίας προτεραιότητα η αντιμετώπιση των μεταναστευτικών ροών. Συνδράμοντας το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως:

- Προώθησε νομοσχέδιο που ψηφίστηκε σε νόμο, το οποίο παρέχει τη δυνατότητα διορισμού συμβασιούχων Δικαστών στο Διοικητικό Δικαστήριο Διεθνούς Προστασίας, ώστε να επιταχυνθεί η εκδίκαση των υποθέσεων.
- Προχώρησε στη δημιουργία της Μονάδας Επιτήρησης της Πράσινης Γραμμής με την πρόσληψη 300 συμβασιούχων Ειδικών Αστυνομικών.
- Ενίσχυσε τη στελέχωση της Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Αστυνομίας Κύπρου.
- Προέβη στη σύσταση ειδικού κλιμακίου για την καταπολέμηση των κυκλωμάτων διακίνησης παράτυπων μεταναστών.
- Ενισχύθηκε η επιχειρησιακή δυνατότητα της Λιμενικής Αστυνομίας με επιπλέον σκάφη για τη φύλαξη των θαλάσσιων συνόρων.
- Διπλασιάστηκαν οι κοινές πτήσεις αναγκαστικής επιστροφής της FRONTEX στις οποίες συμμετέχει η Αστυνομία Κύπρου, σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο.

Ως Κυβέρνηση, ανταποκριθήκαμε άμεσα και αποφασιστικά στο χρονίζον πρόβλημα του υπερπληθυσμού στις φυλακές προσφέροντας πρακτικές λύσεις. Εξετάσαμε ενδεχόμενες εναλλακτικές λύσεις και δρομολογήσαμε προς υλοποίηση τις αποδοτικότερες, τόσο από άποψη κόστους, όσο και από άποψη χρόνου υλοποίησης. Η μετατροπή και αναδιαμόρφωση υφιστάμενων χώρων στις Κεντρικές Φυλακές θα μας επιτρέψει σε σύντομο χρονικό διάστημα να αυξήσουμε τη χωρητικότητα κατά 240 θέσεις, εξαιρετικά σημαντική αύξηση αν λάβουμε υπόψη ότι η σημερινή ονομαστική χωρητικότητα ανέρχεται

στις 620 θέσεις, διατηρώντας παράλληλα το υψηλό επίπεδο ασφάλειας και τις συνθήκες αξιοπρεπούς διαβίωσης των κρατουμένων. Τα έργα, που ξεκίνησαν τον Ιούνιο του 2023, βρίσκονται σε εξέλιξη, εντός των χρονοδιαγραμμάτων που έχουν τεθεί και αναμένεται ότι μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2024 θα έχουν ολοκληρωθεί. Παράλληλα, βρίσκεται σε εξέλιξη ετοιμασία μελέτης για την ανέγερση νέας, σύγχρονης πτέρυγας Κλειστής Φυλακής εντός του περιφραγμένου χώρου των Κεντρικών Φυλακών, πρόσθετης χωρητικότητας 360 θέσεων, ως μεσοπρόθεσμη λύση στο πρόβλημα του υπερπληθυσμού.

Σχετικά με την αντιμετώπιση και διαχείριση κρίσεων από δασικές πυρκαγιές, το 2023 ολοκληρώθηκε η Α' φάση του ολιστικού συστήματος επιτήρησης πυρκαγιών και άλλων σύγχρονων τεχνολογιών, όπου μέσω της αξιοποίησης της τεχνολογίας π.χ. με τη χρήση αισθητήρων και drones, ενισχύθηκε ο βαθμός επιτήρησης της εδαφικής έκτασης της Δημοκρατίας, για σκοπούς πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών. Επίσης, μετά τη σχετική νομοθετική ρύθμιση του θέματος, το 2023 ολοκληρώθηκε η πρόσληψη και εκπαίδευση των πρώτων εθελοντών Πυροσβεστών, οι οποίοι είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι και εξοπλισμένοι για να συνδράμουν στις προσπάθειες της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.

Για το 2024 ο προγραμματισμός μας για τα θέματα Ασφάλειας περιλαμβάνει:

- Εμπλουτισμό του νέου Πλάνου Αστυνόμευσης με πρόσθετα μέτρα. Συγκεκριμένα, ενισχύεται η αστυνόμευση με την ανάπτυξη πεζών και μηχανοκίνητων περιπόλων στις πόλεις και τα προάστεια συμπεριλαμβανομένων και στατικών ελέγχων και στοχευμένων επιχειρήσεων. Η Αστυνομία κάνει εμφανέστερη την παρουσία της και στοχεύει στη βελτίωση της ανταπόκρισης της σε κλήσεις των πολιτών, με την δρομολόγηση του έργου της αναβάθμισης του τηλεφωνικού της κέντρου. Ταυτόχρονα και στη βάση προτεραιοτήτων, προχωρούμε με αναδιάρθρωση κρίσιμων υπηρεσιών της όπως η Υποδιεύθυνση Διερεύνησης Οικονομικού Εγκλήματος για την εντατικοποίηση των οικονομικών ερευνών για εντοπισμό και κατάσχεση εσόδων που προέρχονται από παράνομες δραστηριότητες. Επιπρόσθετα, προχωρούμε στη σύσταση νέου κλιμακίου ανακριτών με εξειδικευμένες γνώσεις, για οικονομικό έλεγχο ατόμων που δεν έχουν δώσει αφορμή με την έννοια της διάπραξης γενεσιουργού αδικήματος, πλην όμως

φαίνεται να κατέχουν περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν δικαιολογούνται από τα έσοδα τα οποία δηλώνουν προς το Κράτος. Η επιχειρησιακή δυνατότητα του αστυνομικού σώματος ενισχύεται με την ένταξη στη δύναμη ακόμα 500 περίπου μελών εντός του 2024.

- Για την πάταξη της βίας στους αθλητικούς χώρους, βρίσκεται υπό δεύτερη και ευρεία διαβούλευση, τροποποιητικό νομοσχέδιο που προβλέπει εντατικοποίηση ελέγχων και αυστηροποίηση ποινών. Οι νομοθετικές ρυθμίσεις που περιλαμβάνει ενσωματώνουν όλα τα μέτρα που αποφασίστηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο τον Μάρτιο του 2023 και τα πρόσθετα μέτρα που ανακοινώθηκαν τον Ιανουάριο του 2024.
- Με στόχο τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας, το Υπουργείο πρόκειται να προχωρήσει εντός του πρώτου εξαμήνου του 2024 με την προκήρυξη του διαγωνισμού για τη Δημιουργία της Σχολής Επιμόρφωσης Οδηγών. Η Σχολή θα παρέχει εξειδικευμένες σειρές μαθημάτων σε παραβάτες οδηγούς οι οποίοι χρήζουν επανεκπαίδευσης και παραπέμπονται από το Δικαστήριο ή και σε άτομα που εθελοντικά επιθυμούν να παρακολουθήσουν εθελοντικά την εκπαίδευση με σκοπό την διαγραφή βαθμών ποινής.
- Εντός του 2024 ξεκινά το έργο της ανέγερσης του Ειδικού Κέντρου Ασφάλειας στο Ενεργειακό Κέντρο Βασιλικού, μια κρίσιμη υποδομή της Κυπριακής Δημοκρατίας. Με στόχο τη διασφάλιση της προστασίας του Κέντρου και μέχρι την ολοκλήρωση των έργων ασφαλείας το Υπουργείο Οικονομικών ενέκρινε τη χρηματοδότηση δέσμης επιπρόσθετων μέτρων που αφορούν σε 65 νέες θέσεις Συμβασιούχων Ειδικών Αστυνομικών για τη φύλαξη, όπως επίσης στην αγορά ειδικού εξοπλισμού, συνολικού κόστους περίπου 6 εκατομμυρίων για την τριετία 2024-2026.

Για την ενίσχυση της επιχειρησιακής δυνατότητας και ετοιμότητας της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας προχωρούμε φέτος στην ολοκλήρωση της μελέτης για επέκταση του ολιστικού συστήματος επιτήρησης πυρκαγιών και άλλων σύγχρονων τεχνολογιών, για σκοπούς πρόληψης και αντιμετώπισης πυρκαγιών, καθώς και στη δημιουργία Ενιαίου Συντονιστικού Κέντρου Επιχειρήσεων Πυροσβεστικής Υπηρεσίας.

Όπως ανέφερα και προηγουμένως, τον Σεπτέμβριο του 2024 αναμένεται η ολοκλήρωση των έργων μετατροπής των κτηρίων στις Κεντρικές Φυλακές ως μέτρο αντιμετώπισης του υπερπληθυσμού. Σε σχέση με το σύστημα απενεργοποίησης των κινητών τηλεφώνων έχει ολοκληρωθεί μελέτη για την εγκατάσταση νέου συστήματος και δρομολογούνται ενέργειες προς αυτή την κατεύθυνση.

Επίσης, το 2024 συνεχίζεται το μεγαλεπήβολο έργο της ψηφιοποίησης ιστορικών αρχειακών συλλογών από το Κρατικό Αρχείο, καθώς επίσης και το πρόγραμμα διαχείρισης αρχείων του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Η διαχείριση των συμβατικών αρχείων είναι εξαιρετικά κρίσιμη, μέχρι την πλήρη μετάβαση των υπηρεσιών σε ηλεκτρονικά αρχεία μέσω του συστήματος αυτοματοποίησης γραφείου.

ΠΥΛΩΝΑΣ 3: ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Αναφορικά με τον πυλώνα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το Υπουργείο εργάζεται για τη δημιουργία ενός θεσμικού πλαισίου για τον καθολικό σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την αξίωση για λογοδοσία όλων όσων τα παραβιάζουν.

Το 2023 υλοποιήθηκαν οι ακόλουθες παρεμβάσεις για την ενίσχυση του πλαισίου προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων:

- Ετοιμάστηκε Σχέδιο Κανονισμών για τη λειτουργία του Χώρου Κράτησης Παιδιών, το οποίο βρίσκεται στη Νομική Υπηρεσία για νομοτεχνικό έλεγχο. Η ύπαρξη κανονιστικού πλαισίου αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την υλοποίηση του συστήματος δικαιοσύνης φιλικής προς τα παιδιά και τη δημιουργία του χώρου κράτησης ανηλίκων.
- Προωθήθηκε τροποποιητική νομοθεσία για τη θεσμοθέτηση του του/της Επιτρόπου Ισότητας των Φύλων, μια προτεραιότητα της διακυβέρνησης και του ίδιου του Προέδρου της Δημοκρατίας.
- Παραχωρήθηκαν επιχορηγήσεις ύψους €200.000 σε οργανώσεις του Εθνικού Μηχανισμού για τα Δικαιώματα της Γυναίκας, καθώς και άλλων μη κυβερνητικών οργανώσεων και φορέων που προάγουν την ισότητα των φύλων σε εθνικό επίπεδο.

- Μέσω του Εθνικού Συντονιστικού Φορέα για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών, ξεκίνησε η εφαρμογή της πρώτης Εθνικής Στρατηγικής και του πρώτου Σχεδίου Δράσης για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών 2023-2028.
- Αναθεωρήθηκαν τα πρωτόκολλα χειρισμού υποθέσεων σεξουαλικής βίας και βιασμού που εφαρμόζει η Αστυνομία, προκειμένου να συνάδουν με το εκσυγχρονιστικό πλαίσιο του Ποινικού Κώδικα και της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης.

Το 2024, για τα θέματα προάσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων προγραμματίζουμε:

- Την εισαγωγή του θεσμού Επιμελητών Παιδιών τα οποία βρίσκονται σε σύγκρουση με το Νόμο, από ειδικά καταρτισμένα άτομα, αποφορτίζοντας τα μέλη της Αστυνομίας που ασκούν αυτή τη στιγμή τα καθήκοντα επιμελητή. Βρίσκεται σε εξέλιξη η διαδικασία αξιολόγησης προσφορών η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί τον Απρίλιο του 2024.
- Μετά την ψήφιση των Κανονισμών για τη λειτουργία του χώρου, προγραμματίζουμε την προκήρυξη ανοικτού δημόσιου διαγωνισμού για εγκαθίδρυση του Χώρου Κράτησης Παιδιών με συνολική δαπάνη ύψους 700 χιλ. ευρώ.
- Ετοιμασία της πρώτης Εθνικής Στρατηγικής για την Πρόληψη και Καταπολέμηση του Αντισημιτισμού και της πρώτης Εθνικής Στρατηγικής για θέματα ΛΟΑΤΚΙ.
- Με τροποποιητικές νομοθεσίες προωθείται η ποινικοποίηση της διασποράς ψευδών ειδήσεων (fake news) καθώς και η ποινικοποίηση Πράξεων Ρατσιστικής και Ξενοφοβικής Φύσης που Διαπράττονται μέσω Συστημάτων Ηλεκτρονικών Υπολογιστών.

Σε σχέση με τον εκσυγχρονισμό του σωφρονιστικού συστήματος και την ενίσχυση πολιτικών επανένταξης αποφυλακισθέντων, εντός του 2024:

- Προχωρούμε με τη διεύρυνση της συμφωνίας με την ΟΕΒ για την εργασιακή αποκατάσταση αποφυλακισθέντων, στοχεύοντας στην εργοδότηση μεγαλύτερου αριθμού αποφυλακισθέντων μέσω του προγράμματος.
- Στοχεύουμε στην ολοκλήρωση της συζήτησης των νομοθετημάτων της νέας περί Φυλακών Νομοθεσίας που αντανακλά τις σημαντικές ανθρωποκεντρικές αλλαγές που έχουν συντελεστεί στις Φυλακές τα τελευταία χρόνια.
- Σε συνεργασία με την Αρχή Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων Κύπρου, προγραμματίζεται η διεξαγωγή μελέτης τόσο για την ενίσχυση των υφιστάμενων προγραμμάτων αποθεραπείας ουσιοεξαρτώμενων κρατουμένων, όσο και την εισαγωγή νέου ανοικτού προγράμματος εντατικής θεραπείας ουσιοεξαρτώμενων κρατουμένων.
- Σε συνεργασία με το Υφυπουργείο Κοινωνικής Πρόνοιας προωθούμε την ενδυνάμωση του θεσμού της κοινοτικής εργασίας, ως εναλλακτικής ποινής για νεαρούς αδικοπράγουντες και για ήσσονος σημασίας αδικήματα.

Στον τομέα της ισότητας και της καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών προγραμματίζουμε για το 2024:

- Ενημερωτική εκστρατεία για την προώθηση του θεσμού της διαμεσολάβησης σε οικογενειακές διαφορές.
- Δημιουργία Ενιαίου Αρχείου Στατιστικών Στοιχείων Βίας σε παγκύπρια βάση, με στόχο τη χαρτογράφηση του προβλήματος της βίας κατά των γυναικών σε εθνικό επίπεδο.
- Λειτουργία πανευρωπαϊκής τηλεφωνικής γραμμής στήριξης των θυμάτων όλων των μορφών βίας που περιλαμβάνονται στη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης,
- Λειτουργία έξυπνης εφαρμογής «ELPIS» σε συνεργασία με την Αστυνομία, για την προστασία και ασφάλεια των θυμάτων έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας,
- Ετοιμασία ειδικού νομοσχεδίου για παροχή ανεξάρτητης συνδρομής και νομικής αρωγής στα θύματα έμφυλης και ενδοοικογενειακής βίας,
- Εκπόνηση έρευνας σχετικά με την έκταση, το είδος, τις μορφές και τις επιπτώσεις όλων των μορφών έμφυλης βίας που πλήττουν ευάλωτες ομάδες γυναικών που φιλοξενούνται σε χώρους υποδοχής και φιλοξενίας αιτητών/τριών ασύλου, μεταναστών/τριών και προσφύγων/ισσών,

- Υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης λειτουργών υγείας πρώτης γραμμής, με στόχο την έγκαιρη και αποτελεσματική αναγνώριση των θυμάτων έμφυλης βίας και την παροχή κατάλληλης και αποτελεσματικής στήριξης και προστασίας στα θύματα βίας. Εντός του 2024 προτίθεται να επεκτείνει τις εκπαιδεύσεις σε λειτουργούς εκπαίδευσης και λειτουργούς κοινωνικών υπηρεσιών κ.ά.
- Οικονομική στήριξη υπό τη μορφή χορηγιών σε οργανώσεις, προγράμματα και δράσεις που προάγουν την ισότητα των φύλων σε εθνικό επίπεδο, συνολικού ύψους €290.000.

Από όσα έχω αναφέρει, είναι εμφανές ότι ο πρώτος χρόνος διακυβέρνησης ήταν αρκετά παραγωγικός στα θέματα της αρμοδιότητας του Υπουργείου μας. Δρομολογήθηκαν λύσεις σε προβλήματα, υλοποιήθηκε σημαντικό νομοθετικό έργο και σχεδιάστηκαν έργα, παρεμβάσεις και πολιτικές η υλοποίηση των οποίων θα ξεκινήσει το επόμενο χρονικό διάστημα. Υπάρχουν χρονίζοντα προβλήματα τα οποία η κυβέρνηση Χριστοδουλίδη με αποφασιστικότητα και θέληση αντιμετωπίζει και θα αντιμετωπίσει, επιχειρώντας τομές σε καίρια θέματα που άπτονται των αρμοδιοτήτων του Υπουργείου.

Θέλω με την ευκαιρία αυτή να ευχαριστήσω όλους τους συνεργάτες μου και όλα τα μέλη των υπηρεσιών και τμημάτων του Υπουργείου. Η συνεισφορά του καθενός και της καθεμιάς είναι σημαντική στο έργο το οποίο παρουσιάσαμε σήμερα.

Κλείνοντας, θα ήθελα να τονίσω για ακόμα μια φορά την αυστηρή προσήλωση μας στην επίτευξη των στόχων της διακυβέρνησης.